

Briselē, 2024. gada 23. maijā
(OR. en)

10182/24

RECH 242
ERAC 17
EDUC 179
COMPET 579
IND 277
MI 525

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 23. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	9330/1/24 REV 1
Temats:	Zināšanu valorizācijas stiprināšana kā rīks, ar ko Eiropā panākt noturīgu un konkurētspējīgu industriju un stratēģisko autonomiju atvērtā ekonomikā – Padomes secinājumi (apstiprināti 2024. gada 23. maijā)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par zināšanu valorizācijas stiprināšanu kā rīku, ar ko Eiropā panākt noturīgu un konkurētspējīgu industriju un stratēģisko autonomiju atvērtā ekonomikā; šos secinājumus Padome apstiprināja 4026. sanāksmē, kas notika 2024. gada 23. maijā.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR ZINĀŠANU VALORIZĀCIJAS STIPRINĀŠANU KĀ
RĪKU, AR KO EIROPĀ PANĀKT NOTURĪGU UN KONKURĒTSPĒJĪGU INDUSTRIJU
UN STRATĒGISKO AUTONOMIJU ATVĒRTĀ EKONOMIKĀ**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- savus 2021. gada 26. novembra secinājumus par Eiropas pētniecības telpas (EPT) turpmāko pārvaldību ¹, kuros tā pauda piekrišanu EPT politikas programmai 2022.–2024. gadam, tostarp konkrētai darbībai atjaunināt ES norādes par zināšanu vērtības celšanas uzlabošanu, viens no kuras rezultātiem ir izstrādāt un apstiprināt zināšanas valorizācijas pamatprincipus;
- savus 2022. gada 17. novembra secinājumus par Jauno Eiropas inovācijas programmu ², kuros uzsvērts, cik svarīgi ir paātrināt jaunuzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) piekļuvi darbības izvēršanas finansējumam, veicināt, piesaistīt un saglabāt talantus, tostarp talantus progresīvo tehnoloģiju jomā, uzlabot un konsolidēt inovācijas ekosistēmas un mazināt inovācijas plaisu Eiropā;
- savus 2022. gada 2. decembra secinājumus “Pētniecības infrastruktūras” ³, kuros tika atzīts, ka pētniecības infrastruktūru atvērtās piekļuves politika ir nozīmīgs ieguldījums tajā, lai stimulētu zināšanu un intelektuālā darbaspēka apriti, sekmētu Eiropas starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijas jomā un stiprinātu Eiropas pētniecības un inovācijas ekosistēmas konkurētspēju pasaulē;

---

¹ Dok. 14308/21.

² Dok. 14705/22.

³ Dok. 15429/22.

- savu 2022. gada 2. decembra Ieteikumu (ES) 2022/2415 par zināšanu valorizācijas pamatprincipiem ⁴, – kuru atbalstīja intelektuālo aktīvu pārvaldības prakses kodekss un Standartizācijas prakses kodekss ⁵, ko pieņēma 2023. gada martā, kā arī rūpniecības un akadēmisko aprindu līdzradīšanas prakses kodekss ⁶ un prakses kodekss pilsoņu iesaistei zināšanu vērtības celšanā, ko pieņēma 2024. gada martā ⁷, – un kurā definēts zināšanu valorizācijas jēdziens, kas aptver sociālās un ekonomiskās vērtības radīšanu. Ieteikumā uzsvērts, cik svarīgi ir attīstīt uzņēmējdarbības kultūru un praksi un veicināt transversālas prasmes, kā arī noteikti pamatprincipi, kuriem būtu jāattiecas uz politikas iniciatīvām, kas vērstas uz visiem pētniecības un inovācijas darbībās iesaistītajiem ekosistēmas dalībniekiem, tostarp starpniekiem;
- savus 2023. gada 23. maija secinājumus “Kvalitatīva, pārredzama, atklāta, uzticama un taisnīga zinātniskās pētniecības publicēšana” ⁸, kuros atkārtoti uzsvērts, cik svarīgi ir paātrināt pāreju uz atvērto zinātni, un kuros dalībvalstis aicinātas zinātniskās pētniecības publikācijas nekavējoties darīt brīvi piekļūstamas saskaņā ar atvērtas piekļuves licencēm un pētniecības datiem piemērot *FAIR* principus (atrodamība, piekļūstamība, savietojamība un atkalizmantojamība) un principu “tik atvērts, cik iespējams, tik slēgts, cik nepieciešams”;

---

⁴ OV L 317, 9.12.22., 141.–148. lpp.

⁵ OV L 69, 7.3.2023., 63.–74. lpp.

⁶ OV L 2024/774, 5.3.2024.

⁷ OV L 2024/736, 5.3.2024.

⁸ Dok. 9616/23.

- savus 2023. gada 8. decembra secinājumus par pētniecības un inovācijas nozīmes un ietekmes stiprināšanu politikas izstrādes procesā Savienībā ⁹, kuros atgādināts, ka par reģionālo attīstību galvenokārt ir atbildīgas valsts un reģionālās pārvaldes iestādes, kas var izmantot Savienības kohēzijas politikas fondus un viedās specializācijas stratēģijas (*S3*), lai palielinātu mijiedarbību un sadarbību starp dažādu inovācijas ekosistēmu ieinteresētajām personām un mazinātu atšķirības; kuros Komisija mudināta sadarbībā ar dalībvalstīm veicināt uz zinātnes atziņām un pierādījumiem balstītu zināšanu nozīmi un to transversālu integrāciju publiskajā politikā, turpinot darbības saistībā ar esošās zināšanu valorizācijas prakses kartēšanu politikas veidošanā, un Komisija aicināta veicināt instrumentus un pasākumus, kas piešķir vērtību “Zinātne politikai” koncepcijai, tostarp tās zināšanu valorizācijas dimensijai;
- savu 2023. gada 18. decembra Ieteikumu par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā, kurā sniegti ieteikumi, kas atbalstīs dalībvalstis, pētniecības organizācijas, finansētājus un ieinteresētās personas centienos palielināt pētniecības karjeras Eiropā stabilitāti un pievilcīgumu, sekmēt starpnozaru mobilitāti un nodrošināt pētniekiem transversālas prasmes un uzņēmējdarbības domāšanu.

---

⁹ Dok. 16450/23.

VISPĀRĒJĀS POLITIKAS PERSPEKTĪVAS

1. NORĀDA uz Savienības centieniem pārvarēt savu neaizsargātību sakarā ar nesenām un pašreizējām krīzēm un sarežģīto ģeopolitisko situāciju, ar ko tā saskaras, kā arī risināt uzdevumu – samazināt Savienības atkarību no enerģijas, elektroniskajiem komponentiem un kritiskajām izejvielām, kas var ietekmēt tās industrijas konkurētspēju, līderlomu tehnoloģiju jomā pasaulē, drošību un iedzīvotāju labbūtību. UZSVER, ka šajā situācijā ir steidzami jāuzlabo Savienības noturība un jāveicina tās stratēģiskā autonomija, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku ¹⁰, kas lielā mērā ir atkarīga no tā, vai Eiropas industrijā notiek inovācija, un no ieguldījumiem Savienības zinātniskajā un tehnoloģiskajā bāzē. UZSVER, ka efektīvākai zināšanu valorizācijai ir izšķiroša nozīme, lai palielinātu Savienības industriālo konkurētspēju pasaules mērogā, un tā var veicināt sabiedrības zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi.
2. UZSVER, ka Savienības izcilība pētniecības jomā neapšaubāmi ir atzīta kvalitātes, oriģinalitātes, ietekmes, starptautiskā ieguldījuma un atpazīstamības ziņā starp līdzbiedriem. Šī izcilība ir rezultāts atbalstam, kas ilgstoši sniegts pētniecības un inovācijas darbībām, piemēram, fundamentālajai un lietišķajai pētniecībai, un veicinot kopdarbīgu pētniecību, uzņēmējdarbību, jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus, tostarp ar secīgo pētniecības un inovācijas pamatprogrammu palīdzību.
3. Tomēr ATZĪST, ka ES ir sarežģījumi ar pētniecības un inovācijas rezultātu pārvēršanu pielietojumos sabiedrībā un ekonomiskajā vērtībā un ekonomiskās vērtības noturēšanu Eiropas Savienībā. Pievērsties šiem izaicinājumiem ir zināšanu valorizācijas priekšnoteikums un būtiski iekšējā tirgus darbībai un sabiedrības labbūtībai un labklājībai. Efektīva pētniecības un inovācijas zināšanu valorizācija ir stūrakmens šā procesa katalizēšanai, nodrošinot, ka Savienība rada inovāciju potenciālu un to auglīgi izmanto.

---

¹⁰ “Viens no Savienības galvenajiem mērķiem ir panākt stratēģisku autonomiju, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku”, Eiropadomes ārkārtas sanāksme (2020. gada 1. un 2. oktobris) – secinājumi EUCO 13/20, 3. punkts.

4. UZSKATA, ka zināšanu valorizācija ir spēcīgs rīks Savienības noturības veicināšanai. Stratēģiski izmantojot zināšanas un tās pārvēršot praktiskos un inovatīvos risinājumos, Savienība un tās dalībvalstis var stiprināt savu globālo konkurētspēju un noturību. Šajā nolūkā Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jākoncentrējas uz to, lai stiprinātu Eiropas zināšanu valorizācijas spējas un attīstītu spēcīgu Eiropas zināšanu valorizācijas kultūru, kā arī stratēģiju pētniecības drošības uzlabošanai.

ZINĀŠANU VALORIZĀCIJAS SPĒJU STIPRINĀŠANA

Rīku, rīcībpolitikas un satvaru finansēšana nolūkā atbalstīt zināšanu valorizācijas pasākumus

5. UZSVER nepieciešamību uzlabot esošos rīkus un iniciēt jaunas pieejas, kas izstrādātas ar nolūku atvieglināt zināšanu un intelektuālo aktīvu pārvēršanu taustāmos rezultātos, veicinot inovāciju un labklājību. Šajā sakarībā UZSVER cita starpā tehnoloģiju centru, inkubatoru, “dzīvo laboratoriju”, inovācijas platformu, prognozēšanas un tīklu, apmācības un spēju veidošanas pasākumu nozīmi. AICINA dalībvalstis savienot šo iniciatīvu dalībniekus, lai uzlabotu inovāciju ieviešanu industrijā, publiskajā sektorā un sabiedrībā. AICINA Komisiju turpināt atbalstīt dalībvalstis attiecīgo EPT politikas darbību īstenošanā.

6. UZSVER kritisko un jauno tehnoloģiju (piemēram, mākslīgā intelekta, dzīvības zinātņu tehnoloģiju un progresīvo materiālu) stratēģisko nozīmi Savienības pozīcijas stiprināšanā globālajās vērtības ķēdēs un tās noturības un ilgtspējas veicināšanā, tostarp saistībā ar tās stratēģiskajiem reindustrializācijas mērķiem. UZSVER, ka šo tehnoloģiju plaša ieviešana ir būtiska, lai saglabātu Savienības līderlomu tehnoloģijā un sekmētu viedāku un izmaksu ziņā efektīvāku ražošanu Savienībā. Turklāt to uzdevums ir pievērsties nozīmīgiem sabiedriskiem izaicinājumiem, kas saistīti ar demokrātiju, iekļautību, sabiedrības veselību un labbūtību, drošību un klimata pārmaiņām. ATZĪST, ka šo tehnoloģiju izstrāde un izvērsšana lielā mērā ir atkarīga no izciliem pētījumiem un tehnoloģiskiem izrāvieniem. Šajā kontekstā UZSVER fundamentālo pētījumu nozīmi tādu zināšanu radīšanā, kas palīdz attīstīties jaunām un revolucionārām tehnoloģijām. Tādēļ UZSVER, ka ir jāveic pienācīgi ieguldījumi fundamentālajos pētījumos, tostarp kopdarbīgā pētniecībā, kā arī sociālajās zinātnēs, mākslā un humanitārajās zinātnēs (*SSAH*), lai reaģētu uz sabiedrības vajadzībām un uzturētu Savienības konkurētspējas pamatu.
7. UZSVER, cik svarīgi ir novērtēt radīto zināšanu tirgus piekļuves rādītājus, un AICINA Komisiju analizēt ES finansēšanas instrumentu piemērotību un efektivitāti attiecībā uz zināšanu valorizācijas pasākumiem un to savstarpējo sinerģiju, sinerģiju ES programmās un iniciatīvās, ņemot vērā pētniecības un inovācijas dalībnieku ieguldījumu un nodrošinot pētniecības un inovācijas pasākumu nepārtrauktu trajektoriju no fundamentālajiem pētījumiem līdz ieviešanai tirgū un sabiedrībā.
8. AICINA Komisiju uzlabot sinerģiju starp pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, programmu “Digitālā Eiropa”, “*Erasmus+*”, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Aizsardzības fondu, *LIFE*, Eiropas kosmosa programmu un citiem ES fondiem un programmām, kas attiecas uz zināšanu valorizāciju. UZSVER, ka ir jāapsver sinerģija starp šādām ES finansējuma iespējām to izstrādes posmā.

9. AICINA dalībvalstis un Komisiju veicināt reģionālo, valsts un Eiropas finansēšanas programmu papildināmību koordinētā veidā sniegtā zināšanu valorizācijas atbalstā. MUDINA dalībvalstis un Komisiju turpināt atlikušās Jaunās Eiropas Inovācijas programmas (JEIP) darbības. ATGĀDINA, ka šajā ziņā piemērots satvars ir reģionālās stratēģijas, kuru pamatā ir S3, un nacionālie atveseļošanas un noturības plāni. AICINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm izpētīt turpmākas iespējas stimulēt zināšanu valorizāciju valsts, reģionālā un vietējā līmenī, tostarp izmantojot ES instrumentus, lai, stiprinot un savienojot inovācijas ekosistēmas, risinātu jautājumu par dalībvalstu un reģionu atšķirīgajiem rādītājiem pētniecības un inovācijas jomā.
10. AICINA dalībvalstis stimulēt “dzīvās laboratorijas”, inkubatorus, zināšanu kopienas, industriālās demonstrējuma iekārtas un “regulatīvās smilškastes”, lai testētu inovācijas, radītu piemērotus apstākļus privātām pusēm attiecībā uz šo inovāciju efektivitāti, atvieglotu sagatavošanas kapitāla piesaistīšanu, apmācītu komandas un stiprinātu pētniecību veicošo organizāciju un augstākās un profesionālās izglītības iestāžu lomu zināšanu valorizācijā.
11. UZSVER, ka ir jāatvieglo piekļuve riska finansējumam un jāveicina privātā un publiskā sagatavošanas un izaugsmes kapitāla pieaugums, jo īpaši atvasuzņēmumiem, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un MVU, sadarbojoties ar banku sektoru, privātajiem investoriem un riska kapitāla fondiem, tostarp ar Eiropas Inovācijas padomes starpniecību. MUDINA dalībvalstis un Komisiju pētīt vēl citas iespējas šajā virzienā, izvairoties no šablonveida pieejas.
12. ATBALSTA JEIP darbības, kuru mērķis ir stimulēt inovācijas ieviešanu, izmantojot inovācijas iepirkumu, šajā sakarā AICINA Komisiju turpināt pētīt veidus, kā atbalstīt šā instrumenta izmantošanu un mazināt tās riskus, uzlabot informētību un padziļinātas zināšanas par inovāciju iepirkumu dalībvalstīs. MUDINA dalībvalstis nodrošināt inovācijas iepirkuma atzīšanu savās valstīs un reģionālajās inovācijas stratēģijās un popularizēt tā ieviešanu publisko iepircēju vidū, un apsvērt mudināt publiskos iepircējus attiecīgā gadījumā intelektuālā īpašuma tiesības publiskā iepirkuma procedūrās atstāt līgumslēdzējiem.

13. AICINA dalībvalstis stiprināt Eiropas pētniecības un inovācijas ekosistēmas pievilcību, tostarp pievilcību investoriem, uzlabojot zināšanu valorizācijas spēju kvalitāti, veicinot pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru efektivitāti un atvērtību, kvalificēta darbaspēka un *FAIR* pētniecības datu pieejamību, tiesiskā regulējuma un starptautiskās sadarbības pievilcību, vienlaikus paturot prātā Eiropas pētniecības drošību, kad tiek veidota starptautiskā sadarbība. UZSVER, cik svarīgi ir veicināt pētniecības rezultātu valorizāciju Eiropā, lai piesaistītu privātās investīcijas un veicinātu noturīgu Savienības industrijas attīstību.
14. UZSVER stratēģisko nozīmi, kāda ir publiskā un privātā sektora sadarbībai kā zināšanu valorizācijas procesa balstam. AICINA dalībvalstis un Komisiju īstenot stratēģijas, kas iedrošina uzņēmumus sadarboties ar Eiropas pētniekiem un ieviest tirgū inovatīvas tehnoloģijas, produktus un pakalpojumus, šādi piesaņojot pētniecības rezultātus tirgus un sabiedrības prasībām, un šādu sadarbību atvieglot, izmantojot arī reģionālas, valsts un Eiropas finansēšanas programmas.
15. ATGĀDINA, ka ES līderlomas tehnoloģijā, ekonomiskās noturības un konkurētspējas stiprināšanai ir vajadzīga juridiskā noteiktība, kā arī regulatīvā sloga samazināšana un juridisko šķēršļu novēršana, lai nodrošinātu, ka iekšējais tirgus stimulē un atbalsta zināšanu valorizāciju. AICINA dalībvalstis un Komisiju savas attiecīgās kompetences ietvaros piedāvāt uzlabotu atbalstu MVU, atvasuzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, lai tie varētu orientēties tiesiskajā regulējumā, kā arī standartizācijas procesus un labāku piekļuvi ES pētniecības un inovācijas finansēšanas programmām vai citām ES programmām, kas attiecas uz zināšanu valorizāciju.

Plaisas mazināšana inovācijas starpnieku un veicinātāju tīklā

16. MUDINA dalībvalstis un Komisiju dalībvalstīs stiprināt starpnieku starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmējdarbības sektoru – piemēram, zināšanu un tehnoloģiju pārneses biroju (*KTTO*) – spējas, lai pārvaldītu intelektuālos aktīvus un lai pētītu pamatprogrammu projektos radīto intelektuālo aktīvu tirgus un/vai sociālo potenciālu.
17. MUDINA dalībvalstis palielināt starpnieku, piemēram, *KTTO*, lomu, stiprinot to profesionalizāciju un veicinot spēju veidošanu un prasmju pilnveidošanu, kas ļaus tiem apzināt pētniecības un inovācijas zināšanu vērtību. MUDINA dalībvalstis pētīt iespēju atbalstīt to, ka starpnieki starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmējdarbības sektoru palīdz uzņēmējdarbības attīstības pasākumos, zināšanu pārnesē un valorizācijā.
18. MUDINA dalībvalstis un Komisiju pētīt mākslīgā intelekta izmantošanu pētniecības rezultātu valorizācijas un komercializācijas potenciāla apzināšanā un veicināt atbilstošu instrumentu izstrādi Eiropā, ievērojot Mākslīgā intelekta aktu ¹¹.
19. MUDINA Komisiju un dalībvalstis veicināt inovācijas ekosistēmu, pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru, preinkubatoru, inkubatoru, jaunuzņēmumu darbavietu, centru, *KTTO*, IT un digitālās vides, juridisko konsultantu un citu attiecīgo dalībnieku, tostarp politikas veidotāju, savstarpējo savienotību visā Eiropā, lai veicinātu efektīvāku zināšanu valorizācijas un zināšanu izplatīšanas procesu dažādiem saņēmējiem. UZSVER šīs savstarpējās savienotības nozīmi ne tikai no efektivitātes viedokļa, bet arī kā instrumentu inovācijas plaisas mazināšanai.

---

¹¹ P9_TA(2024)0138, COR1.

20. MUDINA dalībvalstis un Komisiju veicināt sadarbību starp dažādiem zināšanu valorizācijas procesa dalībniekiem un stimulēt tos pievērsties zināšanu valorizācijai kā nepārtrauktam procesam, nevis kā savrupiem posmiem. Šajā sakarā AICINA Komisiju vajadzības gadījumā pārskatīt intelektuālo aktīvu pārvaldības un standartizācijas prakses kodeksus. AICINA dalībvalstis veicināt tādu iniciatīvu izmantošanu, kas atbalsta dažādu dalībnieku tīklu veidošanu zināšanu valorizācijas procesā.
21. UZSVER pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru svarīgo un īpašo nozīmi zināšanu valorizācijā un sadarbības stiprināšanā starp universitātēm, pētniecības institūtiem un uzņēmējdarbības sektoru. AICINA Komisiju līdz 2025. gada vidum ierosināt definīciju un iesniegt ES kartējumu, kas atspoguļo lietotāju tehnoloģiju infrastruktūras vajadzības. UZSKATA, ka ir būtiski izstrādāt ES tehnoloģiju infrastruktūru stratēģiju kā šīs kartēšanas turpinājumu, lai izvairītos no ieguldījumu dublēšanās, attīstītu papildinošus aktīvus un mazinātu inovācijas procesu riskus, ņemot vērā *ESFRI* attiecīgo darbu. Lai ar stratēģiju vēl vairāk uzlabotu zināšanu valorizāciju, AICINA Komisiju veicināt saikni starp pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām, atvieglot piekļuvi, jo īpaši MVU piekļuvi, un izstrādāt atbalsta pakalpojumus, kas saistīti ar intelektuālo aktīvu pārvaldību, apmācību, regulatīvajiem vai standartizācijas aspektiem.
22. ATZĪST, ka ES “regulatīvās smilškastēs” ir svarīgas, lai varētu eksperimentēt un testēt un izveidot tādu regulatīvo vidi, kas paātrina inovāciju, un MUDINA Komisiju nākt klajā ar konkrētiem priekšlikumiem par to īstenošanu. AICINA dalībvalstis izmantot “regulatīvās smilškastēs”, īpašu uzmanību pievēršot MVU, un AICINA Komisiju atvieglot labas prakses apmaiņu starp dalībvalstīm un turpināt sniegt norādījumus, konsultācijas un atbalstu, lai veicinātu regulatīvo mācīšanos visā ES.

ZINĀŠANU VALORIZĀCIJAS KULTŪRAS ATTĪSTĪŠANA

Sadarbības veicināšana

23. UZSVER, ka zināšanu valorizācijas kultūras attīstīšana ietver tādas vides veicināšanu, kurā privātpersonas, institūcijas un uzņēmumi atzīst, novērtē un aktīvi sadarbojas procesā, ar ko zināšanas tiek pārvērstas konkrētos rezultātos, un šajā sakarā UZSVER kritisko lomu, kāda ir pētniecības novērtējumam, jo īpaši *CoARA* (Koalīcija pētniecības novērtējuma uzlabošanai) darbam. Šajā kontekstā MUDINA dalībvalstis un Komisiju popularizēt sadarbīgu domāšanu, tostarp, palielinot informētību pētniecības organizāciju vadības līmenī; atzīt un atalgot zināšanu valorizācijas centienus; integrēt zināšanu valorizāciju izglītībā; veicināt tīklu veidošanu un saziņu; racionalizēt administratīvās procedūras un veicināt daudzveidību un iekļautību.
24. MUDINA dalībvalstis un Komisiju pētniecības un inovācijas procesa sākumposmā iesaistīt “četrkāršo spirāli” (akadēmisko vidi, valsts iestādes, industriju un pilsonisko sabiedrību). ATBALSTA uzlabotu industrijas un akadēmisko aprindu īstenoto līdzradīšanu, kur tās proaktīvi realizē kopīgas intereses un kopīgi ģenerē un valorizē zināšanas. UZSVER, ka ir jāstiprina iedzīvotāju uzticēšanās zinātnei un inovācijai, vēstot par zināšanu valorizācijas rezultātu sniegto labumu iedzīvotāju ikdienas dzīvē. UZSVER, ka ir jāaptver gan iedzīvotāju iesaistīšanās pētniecībā, gan lietotāju virzīta inovācija, un ATGĀDINA, cik svarīga ir uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana.
25. MUDINA veicināt daudzdisciplīnu un starpdisciplīnu sadarbību visās inovācijas jomās, jo īpaši sadarbību starp *STEM* (zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes, matemātika) un *SSAH*, kas veicina partnerības, kopīgus pētniecības projektus, elementu savstarpēju pārņemšanu tā, lai inovācijas un zināšanu apmaiņas platformas pievērstos ilgtspējai un stratēģiskajām prioritātēm sociālajā, vides un ekonomikas politikā. Šajā sakarībā MUDINA uz sadarbību starp *STEM* un *SSAH* ES atbalstīto pētniecības un inovācijas darbību līmenī.

26. UZSVER, ka zināšanu valorizāciju dara iespējamu atvērtās zinātnes prakse. Tas sevī ietver arī to, ka tiek nodrošināts, ka pētniecības digitālie objekti pēc savas būtības tiek izstrādāti tā, lai tie atbilst *FAIR* principam. AICINA dalībvalstis pieņemot satvarus, kas pētniecības iestādēm un pētniekiem atvieglo intelektuālo aktīvu stratēģisko pārvaldību, tādējādi nodrošinot atvērtu zinātņi un atvērtu inovācijas praksi, zināšanu pārnesi un valorizāciju.
27. ATGĀDINA, cik svarīga ir starpnozaru sadarbība, lai uzlabotu zināšanu apriti un valorizāciju; MUDINA Komisiju pētniecības un inovācijas programmās turpināt stimulēt starpnozaru sadarbību un mobilitāti un AICINA dalībvalstis un Komisiju atbalstīt organizatoriskas pārmaiņas, kas vērstas uz to, lai panāktu pievilcīgāku un ilgtspējīgāku karjeru pētniecības un inovācijas jomā akadēmiskajā vidē un ārpus tās, veicinot uzņēmējdarbības domāšanu.

Uzlabotas apmācības programmas uzņēmējdarbībai un inovācijai visās disciplīnās

28. AICINA dalībvalstis palielināt ieinteresēto personu informētību par zināšanu valorizāciju un intelektuālo aktīvu pārvaldību, tostarp pētnieku karjeras sākumposmā. MUDINA nodrošināt ieinteresētajām personām apmācību, resursus un norādes par uzņēmējdarbību, zināšanu un tehnoloģiju pārnesi, intelektuālo aktīvu pārvaldību un politiku, inovāciju iepirkumu un atvērto zinātņi; un ATBALSTA paraugprakses izplatīšanu dalībvalstu vidū.
29. UZSVER, ka ir jāveicina uzņēmējdarbības kultūra, izmantojot apmācības un mobilitātes programmas un mentorēšanas tīklus, un izmantojot Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta iniciatīvas tā izglītības pīlārā, lai veicinātu uzņēmējdarbības domāšanu. AICINA dalībvalstis un Komisiju palielināt mācīšanās iespējas studentiem un pētniekiem par industrijas un sabiedrības dalībnieku konkrētajām vajadzībām, kas stimulēs viņu pētniecības virzību uz inovatīviem risinājumiem, kā arī viņu saziņas prasmes dažādās nozarēs. UZSVER, ka nolūkā panākt uzņēmējdarbības domāšanu, ir svarīgi piekļūt šādām mācīšanās iespējām jau no agrīna vecuma.

30. ATZĪST, ka ir būtiski veicināt gan *SSAH*, gan *STEM* prasmes, palielinot informētību ar izglītības, mediju vai mākslas palīdzību, piedāvājot mūžizglītības iespējas un uzlabojot darba tirgus pievilcību. UZSVER, ka visām zinātnes un izglītības jomām ir jāsadarbojas ar industriju, lai pievērstos sabiedriskas nozīmes izaicinājumiem, un ka ir jāvēršas pret aizspriedumiem saistībā ar dzimumu un daudzveidību, kā arī dzimumu līdzsvara trūkumu, jāatbalsta visi talanti, jāpiesaista lomu modeļi un plaši jāinformē par paraugpraksi šajā kontekstā.
31. ATBALSTA darbaspēka apmācības, prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas veicināšanu, izmantojot mūžizglītību, jo īpaši inovācijas un digitālajā jomā. Šajā sakarībā IEROSINA vispārēji integrēt pētnieku un uzņēmēju apmācību par intelektuālo aktīvu pārvaldību un atvieglot efektīvu sadarbību ar *KTTO*. Šajā sakarā UZSVER profesionālās izglītības nozīmi.
-